

โครงการประชุมชี้แจงให้ความรู้และคัดกรองมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดี วาระคนศรีสะเกษสุขภาพดี
เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ปีงบประมาณ 2565

หลักการและเหตุผล

สถานการณ์โรคมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดีประเทศไทย ปี2564 ณ วันที่18 ก.ย. 64 สถาบันมะเร็งแห่งชาติเปิดเผยว่าปัจจุบัน คนไทยป่วยเป็น มะเร็งตับ อันดับ1 แต่ละปีมีผู้ป่วยมะเร็งตับและท่อน้ำดีรายใหม่ปีละ 22,200 คน ในจำนวนนี้เสียชีวิตกว่า 16,288 คน ซึ่งมะเร็งตับที่พบมากในประเทศไทยมี 2 ชนิด คือ มะเร็งของเซลล์ตับและมะเร็งท่อน้ำดีตับ สาเหตุของมะเร็งเซลล์ตับอาจเป็นผลมาจากการมีภาวะตับแข็ง การติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี และการดื่มสุรา ส่วนสาเหตุของมะเร็งท่อน้ำดีอาจเกิดจากการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับจากการรับประทานปลาน้ำจืดดิบ รวมถึงการมีภาวะท่อน้ำดีอักเสบเรื้อรัง เป็นต้น

สถานการณ์โรคมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดีจังหวัดศรีสะเกษ มีอัตราการเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งตับและท่อน้ำดี ปี 2562-2564 คิดเป็นร้อยละ 29.48 (434 ราย) , 29.39 (433 ราย) , 28.52 (416ราย) ต่อแสนประชากร ตามลำดับ อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ จากการดำเนินงานพบอัตราความชุกโรคหนองพยาธิใบไม้ในตับในหมู่บ้านต้นแบบอำเภอศรีรัตนะ ปี2561, 2562, 2563, 2564 คิดเป็นร้อยละ 5.7 , 5.68 , 2.2 , 0.48 ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มลดลง แต่จากการดำเนินงานคัดกรองโดยตรวจอัลตราซาวด์ช่องท้องในกลุ่มเสี่ยง อายุ 40ปีขึ้นไป ปี 2564 จำนวน 2,740 ราย พบผิดปกติ PDF1 8 ราย ,CHCA 5 ราย,Liver mass 4 ราย,Livercirrhosis4ราย, Gall stone 84ราย และพบอื่นๆ ได้แก่นิ่วไต, เนื้องอกในมดลูก ,Gastroenteritis รวม 85 ราย กลุ่มที่มีความผิดปกติที่ตับและท่อน้ำดีได้รับการเฝ้าระวังและส่งต่อ 105 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.83 ได้รับการส่งต่อรักษาทุกราย และพบอัตราการเสียชีวิตจากมะเร็งตับและท่อน้ำดี ปี2564 คิดเป็น 35.66 (19คน)ต่อแสนประชากร ซึ่งสูงเกินเกณฑ์กำหนด

จากปัญหาดังกล่าวและนโยบายทศวรรษกำจัดปัญหาพยาธิใบไม้ในตับและมะเร็งท่อน้ำดีปี2559-2568 เครือข่ายบริการสุขภาพระดับอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ จึงได้จัดทำโครงการประชุมชี้แจงให้ความรู้และคัดกรองมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดีวาระคนศรีสะเกษสุขภาพดี เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ปีงบประมาณ 2565 ขึ้น

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อประชุมชี้แจงให้ความรู้โรคมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดี เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติแก่กลุ่มเสี่ยงให้นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- 2.เพื่อคัดกรองกลุ่มเสี่ยงอายุ40-59ปีและ60ปีขึ้นไปให้เข้าถึงบริการอย่างมีคุณภาพ
- 3.เพื่อค้นหาผู้ที่มีความผิดปกติจากการคัดกรองมะเร็งตับและท่อน้ำดีด้วยอัลตราซาวด์
- 4.เพื่อลดความชุกของการเกิดโรคมะเร็งตับและท่อน้ำดี

กลวิธีดำเนินงาน

- 1.ประชุมชี้แจงเจ้าที่ผู้รับผิดชอบจากรพ.และรพ.สต แนวทางการคัดกรองในกลุ่มเสี่ยงอายุ40-59ปีและ60ปีขึ้นไป

2. ค้นหาคัดกรองกลุ่มเสี่ยงอายุ 40-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป ในเขตรับผิดชอบหน่วยบริการสาธารณสุข (แบบ CCA01)

3. ประสานแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อกำหนดวันอัลตราซาวด์
4. จัดกิจกรรมออกให้บริการประชุมชี้แจงให้ความรู้โรคมะเร็งตับมะเร็งท่อน้ำดี กลุ่มเป้าหมายที่มาใช้บริการ และตรวจคัดกรองด้วยวิธีอัลตราซาวด์ที่ รพ.สต.ทุกแห่ง
5. ติดตามกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่ได้ตรวจอัลตราซาวด์มาตรวจให้ครบคลุม
6. ตรวจพบผิดปกติส่งต่อโรงพยาบาลศรีสะเกษ หรือโรงพยาบาลมะเร็งอุบลราชธานี ตามแนวทางการรักษา
7. ลงบันทึกข้อมูลในระบบ HDC และขึ้นทะเบียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มป่วยมะเร็งตับมะเร็งท่อน้ำดี ติดตามเยี่ยมกลุ่มป่วย
8. สรุปผลการดำเนินงาน

เป้าหมาย กลุ่มเสี่ยงจำนวน 2,740 ราย (ประชาชนในเขตบริการอำเภอศรีรัตนะ) ได้แก่

1. กลุ่มเสี่ยงอายุ 40 ปีขึ้นไป ที่ตรวจพบไขมันในเลือดสูง
2. บุคคลในครอบครัวที่มีประวัติเสียชีวิตด้วยมะเร็งตับ/มะเร็งท่อน้ำดี
3. กลุ่มเสี่ยง ที่ได้รับการตรวจอัลตราซาวด์และพบผิดปกติ
4. เป็น Case Hepatitis B โดยเป็นมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี และมีอายุ 30 ปีขึ้นไป
5. เป็นบุคคลอายุ 40 ปีขึ้นไป ที่มารดา มีประวัติ Hepatitis B
6. เป็นผู้ป่วยกลุ่ม Alcoholic หรือ Cirrhosis และมีอายุ 40 ปีขึ้นไป
7. เป็นผู้ป่วยกลุ่ม Chronic Active Hepatitis B

จำนวนเป้าหมายจากเขตรับผิดชอบ กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม รพ.ศรีรัตนะ 360 ราย , รพ.สต. พิงพวย 245 ราย , รพ.สต.ศรีแก้ว 240 ราย , รพ.สต.สะพุง 370 ราย , รพ.สต.ศรีโนนงาม 310 ราย , รพ.สต.ศรีสุข 335 ราย , รพ.สต.ตูม 395 ราย , รพ.สต.บ้านโคก 180 ราย , รพ.สต.เลื่องข้าว 305 ราย รวม 2,740 ราย
ระยะเวลาดำเนินการ

กุมภาพันธ์ 2565 - สิงหาคม 2565

สถานที่

ออกให้บริการในสถานบริการสาธารณสุข 9 แห่ง ได้แก่ กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม รพ.ศรีรัตนะ, รพ.สต.พิงพวย , รพ.สต.ศรีแก้ว, รพ.สต.สะพุง, รพ.สต.ศรีโนนงาม, รพ.สต.ศรีสุข, รพ.สต.ตูม, รพ.สต.บ้านโคก , รพ.สต.เลื่องข้าว

งบประมาณ

จากโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คปสอ.ศรีรัตนะ (งบ PP) ปีงบประมาณ 2565 เป็นค่าใช้จ่ายดังนี้

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมชี้แจงให้ความรู้เรื่องโรคมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดีในกลุ่มเสี่ยง และตรวจคัดกรองด้วยอัลตราซาวด์ จำนวนรวม 2,740 คน คนละ 25 บาท/มื้อ จำนวน 1 มื้อ เป็นเงิน 68,500 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 68,500 (หกหมื่นแปดพันห้าร้อยบาทถ้วน)

การประเมินผล

1. จำนวนประชาชนกลุ่มเสี่ยงเข้ารับการประชุมชี้แจงและตรวจอัลตราซาวด์
2. จำนวนประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่ตรวจและพบผิดปกติได้รับการส่งต่อรักษา
3. จำนวนประชาชนกลุ่มเสี่ยงได้รับความรู้เรื่องโรคมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนกลุ่มเสี่ยง ได้รับการคัดกรองโดยตรวจอัลตราซาวด์ พบผิดปกติ ได้รับการส่งต่อ วินิจฉัย ดูแลรักษา โดยเร็ว
2. ประชาชนกลุ่มเสี่ยงได้รับความรู้และตระหนักในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันการเกิดโรคมะเร็งตับและ โรคมะเร็งท่อน้ำดี
3. ลดอัตราการตายในผู้ป่วยโรคมะเร็งตับ/ท่อน้ำดี ≤ 25.61 ต่อแสนประชากร

ผู้รับผิดชอบโครงการ

งานป้องกันควบคุมโรคติดต่อและภัยสุขภาพ เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

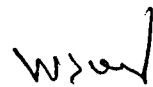
ผู้เขียนโครงการ

(นางศิริภา ภู่อาด)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

(นายสุบรรณ ศรีก่อ)
นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

ผู้เสนอโครงการ

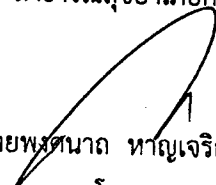

(นางสาวพลรัตน์ดา ตลสุข)
นักเทคนิคการแพทย์ชำนาญการ
เลขานุการ คปสอ.ศรีรัตนะ

(นายธีระชัย พรหมคุณ)
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
ผู้ช่วยเลขานุการ คปสอ.ศรีรัตนะ

ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายลำครอง ดวนใหญ่)
สาธารณสุขอำเภอศรีรัตนะ

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายพตนาถ หาญเจริญพิพัฒน์)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศรีรัตนะ
ประธานคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอศรีรัตนะ

แผนออกให้บริการประชุมชี้แจงโครงการให้ความรู้โรคมะเร็งตับ/มะเร็งท่อน้ำดี และ ตรวจคัดกรองด้วยวิธีอัลตราซาวด์ เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอศรีรัตน จังหวัดศรีสะเกษ
ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

วัน / เดือน / ปี	สถานที่ตรวจ	กลุ่มเป้าหมาย (คน)	กิจกรรม
๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	กลุ่มงานบริการด้าน ปฐมภูมิ รพ.ศรีรัตน	๓๖๐ /	- ประชุมชี้แจงโครงการและให้ความรู้ โรคพยาธิใบไม้ในตับ / มะเร็งท่อน้ำดี - ตรวจอัลตราซาวด์ โดยแพทย์จากรพ.รวมแพทย์ยโสธร - ให้คำแนะนำก่อนกลับบ้าน
๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	รพ.สต. บ้านโคก	๒๐๘ /	
๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	รพ.สต. บ้านศรีสุข	๓๐๘ /	
๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	รพ.สต. เลื่องข้าว	๒๔๔ /	
๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	รพ.สต. ศรีแก้ว	๒๔๐ /	
๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	รพ.สต. พิงพวย	๒๔๕ /	
๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	รพ.สต. ตุม	๓๘๕ /	
๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	รพ.สต. สะพุง	๓๘๐ /	
๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	รพ.สต. ศรีโนนงาม	๓๗๐ /	

ลงชื่อ

ผู้จัดทำแผน

(นางศิริภา ภู่อาด)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ระเบียบวาระโครงการประชุมชี้แจงให้ความรู้และคัดกรองมะเร็งตับมะเร็งท่อน้ำดี วาระคนศรีสะเกษสุขภาพดี
เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ปี ๒๕๖๕
วันที่ ๑๐ ก.พ. ๒๕๖๕ กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิฯ รพ.ศรีรัตนะ , วันที่ ๑๑ ก.พ. ๒๕๖๕ รพ.สต. บ้านโคก วันที่
๑๔ ก.พ. ๒๕๖๕ , รพ.สต. บ้านศรีสุข วันที่ ๑๕ ก.พ. ๒๕๖๕ , รพ.สต. เสือขาว วันที่ ๑๖ ก.พ. ๒๕๖๕ , รพ.สต.
ศรีแก้ว วันที่ ๑๗ ก.พ. ๒๕๖๕ , รพ.สต. พิงพวย วันที่ ๑๘ ก.พ. ๒๕๖๕ , รพ.สต. ตุมวันที่ ๒๑ ก.พ. ๒๕๖๕ รพ.สต.
สะพุง , วันที่ ๒๒ ก.พ. ๒๕๖๕ รพ.สต. ศรีโนนงาม

เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๒.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

๑.๑ ชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การขับเคลื่อนการทำงานโครงการประชุมชี้แจงให้ความรู้และคัดกรองมะเร็งตับมะเร็งท่อน้ำดี วาระคนศรีสะเกษสุขภาพดี เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ปี ๒๕๖๕

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม (ไม่มี)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

สถานการณ์โรคมะเร็งตับและโรคมะเร็งท่อน้ำดี และให้ความรู้โรคมะเร็งตับและโรคมะเร็งท่อน้ำดี

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๔.๑ ชี้แจงให้คำแนะนำตรวจคัดกรองด้วยวิธีอัลตราซาวด์ช่องท้อง

๔.๒ ชี้แจงแนวทางการรักษาและส่งต่อเมื่อตรวจอัลตราซาวด์พบผิดปกติ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ